

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalecu v Clevelandu, in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NOV MEJNIK V ŽIVLJENJU AMERIŠKIH SLOVENCEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

ni zaključki ogromne važnosti za to in onostransko Slovenijo. V podrobnostih jih na tem mestu ne moremo navesti, ker nedostaja i časa i prostora, skušali pa bomo podati zgoščeno sliko teh razprav ter splošnih vtiskov.

Izvojevati je treba tudi mir!

Govorniki, med njimi zlasti minister Snoj, Adamič, Kristan in drugi so predvsem poudarjali, da ni dovolj, ako izvojevamo samo zmago, temveč da moramo izvojevati tudi trajen in pravičen mir, ki ne bo dal povoda novim zatiranjem in novim pokoljem. Tozadevno grozi Sloveniji in ž njo vred skoro celi Jugoslaviji v zahvalo za vse njene herojske boje in brezprimerne žrtve ne samo še nadaljna okrnitev, temveč njeno skoro popolno uničenje.

Nevarnost uničenja Slovenije

Neki Renner, ki je profesor na Columbia univerzi in katerega smatrajo ali se sam smatra za nekakega geografskega "strokovnjaka," je napisal v reviji Collier, ki jo čita do dva in pol milijona ljudi in katera je datirana s 7. junijem, z zemljevidi opremljen članek, v katerem dokazuje upravičenost Italije ne samo do našega Primorja in naše Dalmacije, pač pa tudi vse gori do blejskega kota, itd. Po njegovem naj bi bila Jugoslavija silno okrnjena, Italija naj bi dobila poleg tega Korziko, Tunizijo, Savojo in Afriko s skoro vso Abesinijo vred, Španiji naj bi bila dodeljena Portugalska, Nemčiji pa deli Madžarske in Rumunije (o tem članku bomo še izčrpno pisali), izkratka: fašizem in nacizem, ki sta izzvala v svetu ta krvavi pokolj, naj bi bila za svoje lumparije nagrajena v večji meri, kakor si je drznila kdaj sanjati v svojem največjem optimizmu fašistična drhal, in to na račun dežel, ki se bore zdaj na življenje in smrt za zmago demokracije, pravice in svobode! V državnem departmentu so na delu sile, ki napeljujejo vodo na fašistični mlin in ki gredo za tem, da se zada borbi za demokracijo in poznejšemu miru smrti sunek v hrbet. — Proti tem nakanam je napisal Kristan jak protest, ki je bil soglasno sprejet.

Bliža se usodepolna ura

Bratje in sestre, to ni šala, zakaj Sloveniji in v širšem pogledu vsej Jugoslaviji gre za — biti ali ne biti! Pred nami stoje ogromne naloge in ogromno delo, ki ga bo treba izvršiti in dovršiti, dokler ni prepozno in dokler ne uresničijo nam sovražne sile svojih črnih namenov. To delo bomo MORALI VRŠITI VSI, brez izjeme, in to takoj, danes, ob tej uri in vsak trenutek od te ure dalje! Ogromnosti naših nalog, naših žrtev in naših nesebičnih prizadevanj, kakor tudi ogromnosti nesreče, ki bo zadela naš narod, ako ne stopimo še to uro vsi kakor eden na delo in v borbo, se ne da opisati v nekaj vrstah, zato bodo sledili temu članku še nadaljni, v katerih bomo temeljiteje pretresli te probleme.

Usoda domovine je na kocki!

Poudarjamo še enkrat! Žrtve bodo morale biti velike, dobre volje in vere v končni uspeh ne bo smelo manjkati, zaupanje naših ljudi do svojih vodnikov in kažipotov bo moralo biti neomejeno in brezpogojno in prav tako obratno. Zdaj stoji za nas vse na kocki! O naših notranjih sporih bo še dovolj časa razpravljati, če jih že nikakor ne bomo mogli eliminirati, nad domovino in nad našim narodom pa visi med tem na tenki nitki težak in oster Damoklejev meč.

Bratje in sestre, zavejmo se ob času nevarnosti katastrofe, ki je pred našim pragom!

Razbistritev položaja in pojmov

Pojme so z naravnost briljantno izrazitostjo razbistrili predvsem gg. Snoj, Adamič in Kristan, dr. Furlan in dr. Čok, ki se v polni meri zavedajo nevarnosti današnjega zgodovinskega trenutka. O vseh nadaljnjih podrobnostih bo javnost temeljito in izčrpno obveščena po našem časopisu, ki bo vršilo tozadevno eno svojih največjih in najodgovornejših nalog, in eno svojih najvzvišenejših in najhvaležnejših misij.

Odbor konstituente

Pred zaključkom se je bil izvoljen še odbor konstituente, to je ožji odbor, ki bo imej svoj sedež v Clevelandu in ki se bo sestajal na trenutni poziv. V ta odbor so bili izvoljeni sledeči: dr. Mally, predsednik; Penko, podpredsednik; Josephine Zakrajšek, tajnica; Vatro J. Grill, blagajnik. Dalje pripadajo konstituenti še Kristan, Molek, Šabec in Debevec.

Prva seja se bo vršila nočjo!

Ves ostali potek razprav in seje boste čitali v slovenskem časopisu v zapisniku, katerega je vodil Janko N. Rogelj.

Nujen apel na vse slovenske ljudi

Pred zaključkom tega poročila apeliramo prav iskreno na vso slovensko javnost v Clevelandu in po vseh slovenskih naselbinah širom te dežele, da nakloni tej organizaciji, ki sestoji iz najizrazitejših in resničnih ljudskih predstavnikov, svoje neomejeno in brezpogojno zaupanje in živo vero v njihovo nesebično in rodoljubno delovanje, kateremu je skupen cilj: rešitev in svoboda našemu težko preizkušenemu narodu, kateremu grozi zdaj nevarnost popolnega iztrebljenja. Dalje apeliramo na naš narod, da absolutno in brezpogojno vpoštevava vse nasvete in priporočila VSEGA našega časopisa, ki je absolutno in brezpogojno zedinjeno na točki odrešitve naše domovine. Iskreno prosimo vse naše rojake širom Zedinjenih držav, naj nikar ne ustanavljajo nobenih separatnih organizacij, naj nikar ne zahtevajo takojšnjih javnih pojasnil za vsako vprašanje, ki se jim zdi morda začasno nepojmljivo in neumljivo, in naj posvetijo zaupanje in dobro vero vsem predstavnikom jugoslovanske vlade, ki se nahajajo zdaj v Zedinjenih državah. **Za spas naše domovine in našega naroda je to naše medsebojno zaupanje neobhodno potrebno!** Vsak, kdor bo delal drugače, pa magari v najboljši veri, da dela prav, bo skupnim prizadevanjem samo škodoval in grajeno podiral. Bodimo previdni in ne politizirajmo brezmiselno in brez potrebe ter se zavedajmo, da imajo stene ušesa. Članke in dopise našega in vsega ostalega tujejezičnega časopisa se danes prevaja in pošilja na odgovorna mesta, kjer si jih lahko tolmačijo kakor jih je volja. Bodimo previdni, iskreni, drug drugemu in naši novi domovini zvesti, pa bomo lahko največ doprinesli za rešitev našega trpečega in zaslužnjega naroda in za zdrobitev verig, v katerega ga je uklenil zločinski mednarodni fašizem!

Ustanovitev ekonomskih pododborov v srednje- in vzhodno-evropskem dboru

New York, 28. maja (JIC) — V prostorih delegacije jugoslovanske vlade delegacije je bila danes seja za ustanovitev ekonomskih pododborov v Srednje in Vzhodno-evropskem odboru za izdelavo gospodarskih načrtov. Odbor je bil sestavljen v januarju, ko so se sporazumeli in skupno nastopili predstavniki Jugoslavije, Poljske, Češkoslovaške in Grčije na mednarodni konferenci dela v New Yorku. Minister g. Sava Kosanović je bil izbran za prvega predsednika tega odbora.

Odbor je začel z resnim delom in danes je tu bila seja, ki so se je udeležili delegati Jugoslavije, Poljske, Češkoslovaške in Grčije. Med Jugoslavi so bili prisotni ministri gg. Jeftić, S. J. Čubrilovič in Kosanović. Seje so se udeležili tudi predstavniki Mednarodnega delavskega združenja Carter Goodrich in Lindsay Rodgers, oba profesorja columbijske univerze.

Seja se je začela z govorom ministra g. Kosanovića o delu gospodarskega odbora. G. Kosanović je poudaril potrebo resnega razglabljanja, katerega rezultati bodo temelj za povojno obnovitveno delo. G. Kosanović je prav tako omenjal potrebo po skupnem in združenem delovanju konstruktivnih in demokratskih sil. Nato je dejal:

"Načrte in izpremembe, ki so potrebne za izboljšanje gospodarskih problemov in ki jih želimo uresničiti, imamo. Po njih bomo v prihodnjih mesecih delali in o njih razpravljali. Radi bi zagotovili našim narodom neke določene socialne in ekonomske dobrine in omogočili polno izkoriščenje naših gospodarskih sil v korist naših narodov in mednarodne družbe. Naše države so bogate s surovina-

mi in z delavnimi močmi, naše ozemlje je prostrano in pomembno. Naša prizadevanja naj bi se izkoristila tako, da bi si zagotovili najvišji možni življenjski standard za miroljubni in konstruktivni razvoj naših narodov, da bi tako naš prispevek v mednarodni skupnosti bil čim boljši in večji."

Nato je govoril ravnatelj Mednarodnega Odbora Dela g. Carter Goodrich, ki je pozdravil prisotne v imenu organizacije, za njim pa prof. Lindsay Rodgers, ki je pohvalil prizadevanja in delo odbora in obljubil polno pomoč Mednarodne organizacije dela.

Na seji so bili ustanovljeni štiri pododbori in izvoljeni predsedniki za vsakega. Za predsednika industrijskega odbora je bil imenovan Poljak Stefan Deropp, za predsednika podpornega pododbora minister Stavros Theophanidis, Grk, za predsednika pododbora za zunanjo trgovino in denarne zadeve Antonin Basch, Čehoslovak in za predsednika poljedelskega odbora Jugoslovian g. Nikola Mirković.

G. Antonin Basch je imel govor o ekonomskih vprašanjih Južnovzhodne Evrope in o njeni industrializaciji. G. Theophanidis je govoril o nujnih povojnih problemih kar se tiče prehrane in pomoči izčrpanemu prebivalstvu. G. Deropp je v svojem govoru razložil podrobnosti pripravljalnega študija. G. Mirković je govoril o poljedelskih vprašanjih in o rekonstrukciji posebnim ozirom na vprašanja: neposrednih rezerv prehrane, ekonomskega in socialnega standarda kmečkega prebivalstva, kooperative, agrarne reforme in poljedelske rehabilitacije ter

odnosov med poljedelstvo in industrijsko pridelovanje.

Nato so predsedniki štirih odborov izbrali g. Antonina Bascha, ki predstavlja Češkoslovaško, za predsednika skupnega odbora. Po koncu seje so se vsi štirje predsedniki pododborov umaknili k ožji konferenci o organizaciji dela. Seji je prisostvovalo okrog trideset oseb.

Sestanek so brzojavno pozdravili iz Londona zavezniki, tako češki delavski minister g. Nečas in poljski delavski minister g. Stanček, ki sta prav tako člana odbora.

Urednikova pošta

Seja Demokratskega kluba

V torek večer, dne 9. junija, se vrši redna mesečna seja Demokratskega kluba v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Seja bo prosta tudi nečlanom, ker bo navzoč eden mestnih uradnikov iz Clevelanda.

Letos so jako važne volitve za kongresnike in senatorje, zato je dočnost Slovencev, da vsi skupaj delujemo in izvolimo kongresmane in senatorje, ki bodo delali z našim predsednikom Rooseveltom sto-procentno za osvoboditev zatiranih narodov, fed katerimi so tudi naši ožji rojaki in sorodniki, da se jih reši izpod tujeve pete.

Po seji bo kot ponavadi okrepčilo za suha grla. Torej, pridite vsi na sejo, ako ste člani ali ne. Klub bo tudi priredil sezonski piknik dne 28. junija na vrtu Mr. Prostorja, na Babbitt Rd. v Euclidu.

John Gabrenja,
zapisnikar.

Primorci v Mariboru

(Po spisu Rudolfa Golouha)

Po prvi svetovni vojni sta se med slovenskimi mesti najbolj razvila in povečala Ljubljana in Maribor. Hitro gromadenje ljudskih mas v kakem mestu prinese s seboj mnogo vprašanj, kako vse sproti prav urediti, da ne bo v mestu nastala babilonska zmešnjava. Glede Maribora posebej je zanimivo vedeti, da se mu je itak prebivalstvo od srednje preteklega stoletja do Hitlerjeve zasedbe najmanj podestorilo. Od 4.000 ljudi je v tej kratki dobi poskočil na 40.000. To nikakor ni malenkost.

Zlasti je bilo močno doseljevanje v Maribor v prvih povojnih letih. In med temi priseljenci je bilo zlasti mnogo Primorcev, ki so bili prisiljeni bežati z rodne grude pod pritiskom Lahov in Lahonov doma. Več kot kamorkoli drugam je pribežalo Primorcev v Maribor in začelo se je govoriti, da je prav s tem nastal za Maribor prav poseben problem.

Toda ta vsesplošen vtis le ni tako zelo resničen kot se splošno misli. V primeri s celotno rastjo Maribora dotok s Primorskega končno ni bil tako zelo velik. Maribor je postal, v jugoslovanskih razmerah glavno mesto severne Slovenije. Do takrat je bil samo nekako predmestje Gradca. Po vojni si je razvil svojo industrijo in je postal središče za vso okolico. Mesto se je hitro preobrazilo in treba je bilo hitro zasesti najrazličnejša uradniška mesta, ki jih poprej (v Avstriji) ni bilo. Zato je bilo vsaj v začetku dovolj prostora za vse, ki so se hoteli od drugod zateči v Maribor. Priseljenci so brž igrali važno vlogo in so dali za nadaljnji razvoj mesta nov pogon.

Koncem leta 1934 je bilo v Mariboru 3871 Primorcev. Nekateri od teh so bili sicer roje-

ni v Primorju, po svojih starih pa pristojni v Maribor. Pritok Primorcev se je seveda nadaljeval še po končani vojski. Toda mnogi niso več dobili nameščenja in zaslužka, ampak so si morali pomagati dalje. V glavnem so ostali v Mariboru le tisti Primorci za stalno, ki so se bili priselili tja takoj ob prevratu, in so zasedli izpraznjena ali novoustavljena službena mesta.

Do Hitlerjeve zasedbe so tvorili jedro mariborskega prebivalstva še vedno domačini, to se pravi, rojeni Mariborčani ali rojaki najbližje okolice z levega in desnega brega Drave. Za njimi so tvorili največje število priseljenci iz ostalih krajev Dravske banovine. Šele na tretjem mestu so prišli v poštev Primorci.

Poleg uradništva so prišli mnogi Primorci v Maribor v poznejših letih z upanjem, da bodo našli zaposlitev v prostih poklicih. Zlasti jih je privabila ustanovitev tekstilne industrije v Mariboru. Toda število se je začelo kmalu krčiti, ker je bilo Primorcem z neurejenim državljanstvom težko najti zaposlitev v privatnem podjetju. Poleg tega je bila nezaposlenost dokaj vidna in ta je že sama po sebi izključevala iz delovnega trga "tuje moči".

Od tega drugega priseljevanja je ostalo v Mariboru in okolici le nekaj takih, ki so bili gospodarsko neodvisni: trgovci, industriji, posestniki in tako dalje. Od zadnjih si jih je nekaj nakupilo posestva v mariborski okolici in so tam z njo zaživeli kot delavni in podjetni poljedelci. Ta del emigracije je domačemu prebivalstvu zlasti v narodnem pogledu mnogo koristil.

V političnem oziru se je primorska emigracija udeleževala zlasti pri nacionalnem delu. Samostojno ni nikoli nastopala kot posebna politična organizacija, temveč se je opredeljevala po mariborskih političnih skupinah. Ustanovila je pa več kulturnih društev. Za one Primorce, ki so morali radi nevzdržnih razmer pod Italijo še spet in spet zapuščati svojo rodno zemljo in so bili večinoma navezani na javno pomoč, se je pa ustanovil pomožni odbor.

Spajanje s krajevnimi razmerami je temeljna črta primorskih ljudi v Mariboru. Zato se je Primorec tam hitro prilagodil in zlasti prva primorska emigracija se najbrž ob času Hitlerjeve zasedbe ni več dosti ločila od domačega slovenskega prebivalstva.

Med mariborskimi državniki nameščenci, kolikor je med njimi bilo Primorcev so bili zlasti železničarji in policijski uslužbenci. Število delavcev in inteligence v prostih poklicih ni bilo veliko. Vsi Primorci pa, ki so bili za nekaj časa ali vseskozi do zasedbe v Mariboru, so hvalvedno doprinesli svoj delež za razvoj Maribora in za njegov materialni kot tudi duševni predelek.

The Quickest, Surest Way
YOU Can Help Win This
War ...

Buy
War Savings Bonds &
Stamps - NOW!

Kolikšna je človeška zmogljivost

Kako odklanjamo človeško utrujenost

Kako dolgo vztraja lahko človek pri nameščenju, modernem knjigovodskem delu, ne da bi njemu zmogljivost zavoljo utrujenosti popustila?

Koliko časa lahko tipka na pisalnici kakšen diktat, ne da bi ji zmanjšali?

Koliko časa lahko nepretrgano računamo, ne da bi začeli napenjati voljo utrujenosti delati napake?

V vsakodnevnem poklicnem delu, posebej če je enostavno, a vendar zahteva pozornost, in skrbnosti, čez nekaj časa pri javni utrujenosti, tako da zmogljivost popusti. Ko dosežemo mejo enakomernosti, se počasi s svežimi močmi, ki se pojavijo v celotni delovni sili, seveda v celotni delovni sili, nameščenca, ki dela osem ur, enakomerna, proti koncu priročno popuščati in jo je mogoče ohraniti na prvotni stopnji samo večjo uporabo živčnih sil.

Vsak človek ve, kdaj se prijavijo ti znaki utrujenosti in kakšen način se pojavijo. Delo mu potem ne gre več tako gladko izpod rok. Začeti potrebuje, bi to delo prekinil ali raje kakšno drugo delo. Indus. praktiki poklicnega življenja vedo sami, na kakšen način bolj nastopijo proti poslabšanju napetosti, a to so večinoma posamezniki.

Tajnica, ki sedi nepretrgano več ur ob pisalnem stroju, opazuje, da čez nekaj časa, da njeno delo ne udarja več z isto enakomernostjo in točnostjo. A poleg utrujenosti rok, se počasi tudi in glave, besede, ki jih izgovarja, dajoma počasnije in tirajo, dojemajo počasneje in mnoge napake, ki jih napravi, ne gredo samo na račun utrujenosti roke.

Vsaka izkušena tipkarka opazuje, kdaj mora nehati. Mnoge tajnice so si v tem pogledu ustvarile svoj določeni sistem: delo prekinjejo čim prej, čim prej, da jim popuščajo ter se spravijo za kratek čas na kakšno drugo delo. Tako se pojavi utrujenosti odklanjajo drugam, tako da prične delo čez nekaj lahko s "svažnimi močmi" s prejšnjim delom.

Iz vsega tega je razvidno, da ko važno je proučevati proti utrujenosti in pripomočke proti utrujenosti. Važno je pred vsem zavoljo tega, ker povzročijo napake in napake, ki nastanejo zavoljo utrujenosti, lahko mnogi naknadnega dela in s tem izgubijo časa. Od pomoči pa ni samo kinemo in si privoščimo odmor, temveč v mnogih primerih bolj smotrno, da se za krajši čas spravimo na kakšno drugo delo.

Razne vesti o Jugoslaviji

Havas, 9. aprila: "Srbski" tragi minister je izdal ukaz, katerim naznanja, da bodo vse bolgarske komunistične sile pobegnile in se pridruživale neralu Mihajloviću pri njegovih obdržali kot talce. Vse bolgarske komunistične sile, ki ga bodo zalotili pri oboje, njih uporniki in pri oboje, rodbinam bodo na mestu zagnani.

"Schweizer" Illustrierte Zeitung" priobčuje dne 8. aprila, da generala Mihajlovića s kom kim ževljenjem pisom.

Većeslav Vilder o ne-sojenem kralju "Neodvisne"

London, 20. maja (radio JIC) — Direktor jugoslovanskega poročevalnega odseka, minister g. Većeslav Vilder, je imel po londonskem radiu govor, v katerem je dejal:

"Osemnajstega maja je preteklo leto dni, odkar je italijanski kralj in cesar Emanuel došel — po pisanju zagrebških Pavičevićevih listov — spoletskega vojvoda za hrvatskega kralja. S tem je savojška dinastija došla svojo vlogo v fašistični komediji. Leto dni je preteklo, a Spoletu še vedno sedi v Rimu in v Zagrebu ne samo ni kralja, temveč je celo Pavelić vsak trenutek pripravljen zbežati v Banjaluko in od tam kdo ve kam dalje. V Zagrebu stoji pripravljen letalo, da zbeži, a ne tja, odkoder je prišel.

Mi Mussolinijevo odločitev dobro razumemo. Po izgubi Abesinije, Eritreje in Libije in po smrti v Grčiji je hotel zbrati svoje izgube z delovanjem na Balkanu. S Hitlerjevim dovoljenjem je zasedel Dalmacijo, zval del Slovenije in vso morsko obalo s Črno goro. V Zagreb je poslal svojega oprodo Pavelića. Pa mu še ni bilo dovolj. Ni bilo zadosti, da je Madžarski dal čisto hrvatsko Medjimurje in obilni koridor na morje. Da bi napravil stvar resno in Hrvat-ko se bolj ponižal, je Pavelić ukazal, da mora zaprositi italijanskega kralja, da mu nekoga da za hrvatskega kralja. Tako je italijanski kralj določil spoletskega vojvoda za to vlogo. Vendar se zdi, da je pri tem o-talo. Spoletu ni odpotoval v Zagreb. Ostal je doma, da bi lažisti lažje plenili po Jugosla-viji, da bi ji lažje naložili pet milijard za okupacijske stroš-ke, da bi vstali poklali Srbe in da bi pokazali, da ne znajo vla-dati. Oni zato pušćajo Pavelića, da igra vlogo diktatorja, da po-mena svoje poglavarje. Itali-jani vse to zapisujejo in slika-jo, da bi nekega dne, če zmaga Anglija, lahko dejali, da samo oni lahko držijo red in mir na jadranski obali.

Kakšen mir in kakšen red vlada v Hrvatski se je videlo iz govora Pavelića dne 28. febru-rija v njegovem tako imenova-nem saboru. 44 članov tega ta-

ko imenovanega sabora je pro-testiralo proti prijemu dr. Ma-čeka in proti izbiri spoletskega vojvoda za hrvatskega kralja. Zaradi tega splošnega nerazpo-loženja se mora Pavelić braniti, češ, da je vnovič vzpostavil kro-nu Zvonimira in da jo je nato ponudil članu savojškega doma. On ni hotel, da bi ta postala predmet kavarniških razgovo-rov in političnega mešetarjenja. Iz tega je razvidno, da je ta stvar izzvala med hrvatskim na-rodnom veliko nejevolje. Pavelić v svojem govoru nikakor ni ho-tel reči, kaj bo naprej s Spolet-om, a nekaj je gotovo, da ne Spoletu in ne Pavelić ne verjama v možnost njegovega kro-nanja.

V zvezi s tem je treba na-vesti tudi tisti del njegovega govora z dne 28. februarja, v katerem se obrača na hrvatske predstavnike v jugoslovanski vladi v Londonu, Krnjevića in Suteja, v katerem pravi, da bi se pred njima odkril, če bi ne bili člani vlade in če bi delala samo za hrvatski narod v iz-gnanstvu. To pomeni, da ni go-tov v zmago svoje strani in da si hoče ohraniti drugo karto. Tu pa je njegova politična ni-vrednost. Kajti on bi se ne mogel prikloniti pred tistimi, ki so še zaupali strani, ki se bori pro-ti njegovim zaveznikom . . ."

"Gdje je Duće od Spoleta što ga Musa proslag ljeta komandirao za kralja baš mu, šala, valja."

"Kod Kralja od Muse greška Zvonimirova mu kruna teška za taljansku glavu drugde Duće traži slavu!"

"Posla Musa finu pticu Vojvodicu Spoleticu Mi slobodu izgubismo Al' Afriku jošte nismo."

"Bliz je konac gangster-Ante Neka Duće, Hitler pamte, na Grobniku još je mjesta Za firera čak i dvjesta."

"Pester Lloyd", 21. aprila: "Hrvatski notranji minister Ar-tuković je dal sledeće izjavo: Najvažnije vprašanje v Hrvat-ski je bil način nastopa in uni-čenje komunizma. Komunistič-na akeija, ki jo vodi srbska taj-na centrala je bila zlasti oja-čana, ko je Nemčija napadla Rusijo. Hrvatska vojska, oro-žništvo in vstasi so komunistič-ne bande uničili. Komunistem je v vsej deželi zatrt."

Četniki v boju z madžarsko vojsko

(Ray Brock)

Boji z madžarsko divizijo. Upor v Bački. 5000 Srbov ubitih

Carigrad, 20. maja (NYT) — Cela madžarska divizija z motorizirano brigado, se je spo-padla s srbskimi četniki v ju-goslovanski Bački, ker so Madžari pred 6 meseci zaradi upo-ra v Zabalju pobili nad 5.000 Srbov. Poročilo o teh dogodkih prihajajo iz popolnoma zanes-ljivih virov.

Madžarski generalni štab je v boj proti četnikom, ki delujejo na prostranih ravninah Bačke, južno od madžarske meje, po-slal iz Subotice brigado pehote in iz Novega Sada motorizirano vojsko.

Četniki generala Mihajlovića so iz-oporišč v zahodni Srbiji in Bosni prodrli v Bačko in po-vzročili krvavo vojno, kakršnih je bilo malo v jugoslovanski zgodovini. Dočim so ozemlje o-krog Bačke zasedle nemške, madžarske, vstaške in bolgarske posadke, divjajo v notranjosti hudi boji.

Upor v Zabalju je nastal 29. marca, ko je skupina pijanih madžarskih vojakov ugrabila in kriminalno napadla okrog 50 srbskih deklet. Sedaj se je raz-širil po vsej pokrajini. Po vsej deželi divja nasilje, ki mu je mogoče postaviti ob stran sa-mo nacijsko - vstaško divjanje v vzhodni in srednji Srbiji lan-sko jesen in zimo.

Večina med 5.000 Srbi, ki so jih Madžari poklali v zadnjih dnevih meseca marca, so bile žene, otroci in starčki. Srbsko prebivalstvo v pokrajini se je pridružio četnikom takoj v za-četku žabalske revolucije. — Kmetje so oboroženi s puškami, gorjanci, samokresi, bombami in sekirami.

Madžarski civilni governer je bil na zahtevo generalnega šta-ba prijet in zaprt sredi aprila, vendar so ga po posredovanju madžarskega notranjega mi-nistra 72 ur pozneje izpustili.

Kallay-jeva vlada v Madžar-ski, ki je imela že mnogo pre-glavic zaradi poškodovanih del in nemirov v zvezi z "belim te-rorjem" maršala Franza Szom-bathelyi-ja, je bila zadnje te-dne po naročilih iz zanesljivih diplomatskih virov iz Carigra-da, v hudi stiski.

Po poročilih tajne radijske

postaje v Srbiji je madžarska kazenska ekspedicija prišla 600 Srbov in jih postavila ob bregu somborskega kanala. Nato so pomerili v Srbe s strojni-cami in jim ukazali, naj se sle-čejo. Ko so to storili so stroj-nice začele kositi in mrtvi in u-mirajoči so popadali navzdol v vodo.

Manjši četniški oddelek je na-padel kazensko ekspedicijo, ven-dar so ga s strojnicami odbili.

Okrog 100 Srbov je med stre-ljanjem pobegnilo, ostale pa so poklali Madžari, ki so s puška-mi in s puškinimi kopiti pobili ranjence.

Četniki so se vrnili v večjem številu. Navzlic hudim izgubam so madžarski masčevalni odde-lek uničili.

Železniški promet na progi Budimpešta — Beograd — So-padija je zaradi sabotaže ustav-ljen.

Društveni KOLEDAR

JUNE

14. junija, nedelja. — Piknik društva Sv. Križa, šte. 214 K. S. K. J. na prostorih Doma zapadnih Slovencev, na 6818 Denison Ave.

14. junija, nedelja. — Piknik društva "Združeni bratje", št. 26 S. N. P. J. na SNPJ far-mi.

14. junija, nedelja. — Podružni-ca št. 3, S. M. Z. priredi pik-nik na vogalu Richmond Rd. in Chardon Rd.

21. junija, nedelja. — Klub za-padnih slovenskih društev priredi piknik v korist Rde-čega križa, na prostorih Do-ma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

27. junija, sobota — Društvo "Ribnica", šte. 12. S. D. Z. priredi piknik na prostorih Frank Jager, preje Strumblje-vi prostori.

28. junija, nedelja. — Društvo "Vipavski raj" šte. 312 — S. N. P. J. priredi piknik na iz-letniških prostorih SNPJ.

28. junija, nedelja. — Piknik društva "Velebit" št. 544 S. N. P. J. na prostorih Doma Zapadnih Slovencev, 6818 De-nison Ave.

28. junija, nedelja. — Piknik "Sloge" na Stuškovi farmi, Wickliffe, Ohio.

JULY

12. julija, nedelja. — Piknik društva "Zvon" na prostorih Do-ma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

12. julija, nedelja. — Piknik Zadruga na S. N. P. J. farmi.

19. julija, nedelja. — Pevski zbor "Slovan" priredi piknik na prostorih S. N. P. J. far-me

19. julija, nedelja. — Piknik dr. "Nanos" št. 264 S. N. P. J. na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

AUGUST

2. avgusta, nedelja. — Društvo "Brooklynski Slovenci" št. 48 S. D. Z. priredi piknik na pro-slorih Doma zapadnih Sloven-čev, na 6818 Denison Ave.

2. avgusta, nedelja. — Balin-carska tekma Progresivnih Slovenk v Slovenskem druš-venem domu na Recher Ave.

16. avgusta, nedelja. — Piknik Cankarjeve ustanove na S. N. P. J. farmi, — Chardon in Heath Rd.

16. avgusta, nedelja. — Piknik priredi pevski zbor "Sloga" v korist Ruskega vojnega relie-fa na Stuškovi farmi, Wicklif-fe, Ohio.

SEPTEMBER

5. septembra, sobota. — Cleve-landska federacija S. N. P. J. Prireditev v obeh dvorinah Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

6. septembra, nedelja. — Cleve-landska federacija S. N. P. J. Ples in banket v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

12. septembra, sobota. — Skup-na društva fare sv. Vida. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

19. septembra, sobota. — Druš-tvo sv. Cirila in Metoda, št. 18, S. D. Z. — Plesna veseli-ca v avditoriju Slovenskega na-

Predsednik Kube

Na sliki je general Batista, predsednik Kube, ki pregleduje svoj prostovoljski zbor.

narodnega doma na St. Clair Avenue.

26. septembra, sobota. — Jugoslav Camp No. 293 W. O. W. Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. septembra, nedelja. — Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37 A. B. Z. — Proslava 40-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

OCTOBER

3. oktobra, sobota. — Društvo "Složne sestre" S. N. P. J. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

4. oktobra, nedelja. — Croatian Pioneers C. F. U. — Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

10. oktobra, sobota. — Plesna veselica društva "Collinwood-ske Slovence" šte. 22 S. D. Z. v Slovenskem domu, na Holmes Ave.

10. oktobra, sobota. — S. S. P. Z. ples v avditoriju Sloven-skega delavskega doma, na Waterloo Rd.

10. oktobra, sobota. — Honor Guards of S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Sloven-skega narodnega doma na St. Clair Ave.

11. oktobra, nedelja. — Kon-cert godbe Sv. Vida v Slo-venskem narodnem domu, po-poldne, — zvečer ples.

11. oktobra, nedelja. — Velika prireditev s programom v ko-risr pomoči za staro domovi-no, se vrši v Slovenskem de-lavskem domu na Waterloo Road, pod pokroviteljstvom lokalnega pomožnega odbora S. D. D.

16. oktobra, petek. — Carniola Hive, No. 493 T. M. — Ples-na veselica v avditoriju Slo-venskega narodnega doma na St. Clair Ave.

17. oktobra, sobota. — Društvo Clevelandski Slovenci šte. 14 S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega na-rodnega doma na St. Clair Ave.

18. oktobra, nedelja. — Pevski zbor "Sloga" — jesenski kon-cert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

24. oktobra, sobota. — Carniola Tent No. 1288 T. M. — Ples-na veselica v avditoriju Slo-venskega narodnega doma na St. Clair Ave.

25. oktobra, nedelja. — Dram-ski zbor "Ivan Cankar" Pred-stava in ples v avditoriju Slo-venskega narodnega doma na St. Clair Ave.

31. oktobra, sobota. — Plesna veselica Zadruga v Sloven-skem društvenem domu, na Recher Ave.

31. oktobra, sobota. — Sloven-ska ženska zveza št. 41 ples v avditoriju Slovenskega de-lavskega doma, na Waterloo Road.

31. oktobra, sobota. — Društvo sv. Katarine Z. S. Z. — Ples-na veselica v avditoriju Slo-venskega narodnega doma na St. Clair Ave.

NOVEMBER

1. novembra, nedelja. — Glas-bena Matica. — Opera in ples v avditoriju Slovenskega na-

- DECEMBER
5. decembra, sobota — Društvo Svobodomiselnih Slovencev, št. 2, S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Avenue.
6. decembra, nedelja. — Croati-an Pioneers C. F. U. — Ples-na veselica v avditoriju Slo-venskega narodnega doma na St. Clair Ave.
6. decembra, nedelja. — Koncert pevskega zbora "Slovan" v Slovenskem društvenem do-mu na Recher Ave.
12. decembra, sobota. — Druš-tvo "Slovenske Sokolice, št. 442 S. N. P. J. — Plesna ve-selica v avditoriju Slovenske-ga narodnega doma, na St. Clair Avenue.
13. decembra, nedelja. — Can-karjeva Ustanova, Spominska obletnica smrti Ivana Can-karja v Slovenskem delav-skem domu na Waterloo Rd.
19. decembra, sobota. — Druš-tvo "Comrades" No. 566 S. N. P. J. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
20. decembra, nedelja. — Slo-venska šola Slovenskega na-rodnega doma — Božičnica v avditoriju Slovenskega na-rodnega doma, na St. Clair Avenue.
26. decembra, sobota. — Druš-tvo "Spartans" S. N. P. J. — Plesna prireditev v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
27. decembra, nedelja. — Ame-rican Jugoslav Veterans — prireditev v avditoriju Slo-venskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
31. decembra, četrtek. — Silve-strov večer Slovenskega na-rodnega doma in Kluba dru-štev Slovenskega narodnega doma v obeh dvorinah Slo-venskega narodnega doma, na St. Clair Avenue.

— 1943 —
FEBRUARY

7. februarja, nedelja. — Pri-re-ditev Cankarjeve Ustanove v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave.

NEW! "BACTERIOSTATIC"
FEMININE HYGIENE
now finding great favor among women...

Many doctors recommend regular use of douches as a precautionary measure for women who want to be clean, dainty—for women troubled by offending odor or discharge. Some products may be harmful to delicate tissues. But not Lydia E. Pinkham's Sanative Wash. Pinkham's Sanative Wash is gaining great favor among women because it's NOT a harmful germicide. Instead—it's a mighty effective "bacteriostatic" (the modern trend). It not only discourages bacterial growth and infection but thoroughly cleanses and deodorizes. Very soothing—relieves minor irritations and discharge and has a tonic effect on delicate membranes. Inexpensive! Get your bottle of Lydia Pinkham's Sanative Wash today. All druggists.

LIBERTY LIMERICKS

A carpenter named Mr. Jedd
Hit the nail on the head
when he said
"The Bonds I am buying
Will help 'em keep flyin'
And bomb all the Axis guys
dead!"

Help your county reach its War Bond quota and give America the "tools" for Victory. Invest 10% of your income in War Bonds every payday.

NAŠA SVOBODA

Je odvisna od Denarja, da Kupimo Municijo za našo Oboroženo Silo

MI-VSI moramo pomagati s tem, da investiramo v U. S. WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

Naprodaj so v Poštnih Uradih, Trgovinah, Bančnih Zavodih, Šolah, Gledališčih in v IBM Uradih po Celi Deželi.

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

Vladimir Levstek:

GADJE GNEZDO

Povest iz dni trpljenja in nad

"Pustite me, oče, ki nisem vredna, da gledate name... O, saj mi ni zanj, ne mislite! So vrazji ga, črtim jih vse do zadnjega... Le to je—da to! Moram, oče, usmilite se!" Objemlje mu kolena, njegovo roko lovi ter jo umiva s solzami. "Zaradi sramote! Doma mi ni več živeti; komu naj pogledam v oči s to sramoto na sebi?" Krčevito ihtenje jo zvija na tleh.

"Čudno, da ti govoriš o sramoti," zabrusi Galjot s srdito grenkobo. "Pozno si našla pravo besedo! Otroka imeti je manjše zlo kakor to, da si postala—Toda psovka mu obtiči na jeziku; tega ne poreče, zdaj ne!"

"In vas, oče—kako vas osramotim! Za vse dobroto, za vso ljubezen..."

"Nu, hvala Bogu!" se zagrohoče stari obupno. Vendar se spomni blata, ki si ga nasula na mojo pošteno glavo!"

Hči je zadeta v srce. Tako brezumno rada je zmerom imela očeta, kljub vsej svoji nepokornosti, kljub vsej nesreči! Malikovala ga je, kakor oče njo... In ga je obsula z blatom! Šele zdaj občuti svoj greh; nikoli je ni slišal Galjot tako žalobno zajokati kakor zdaj. Toda on molči, neusmiljeno se obrača stran. Jela se plazi za njim, poljubljaj mu prah na čevlji in čaka; dolgo čaka—nato se pobra in opoteče k vratom.

Takrat se zdrzne oča Galjot; ostru misel mu prebode glavo, in ves njegov trpkost gnev se pogrezne bogve kam.

"Stoj," vikne za njo, "sem pojdi! Kam si hotela?"

Zdaj molči ona; pogleda ga in ne reče besede. Toda njene oči so dovolj zgovorne: mrtve so, brezumno temne, kakor voda v mlinskem jezu pod skalo. In oče razume!

"Zato, ker te Ogru ne dam?" jo vpraša zamolklo.

Dekle odkima z glavo: "Brez vašega blagoslova nikoli!" šepne ubito. "Zakaj potem? Ker te je sram?"

Tudi zato ne. Ali Jela ne more več govoriti. Blazna bol jo davi, vimi ji dihi in vid; opoteka se kakor pijana. Vsa njena čustva so strasti, oče jo pozna od malega. V smrtni tesnobi se zdajci ozre v njegov obraz s pogledom, ki prikipeva brezmejne žalosti in kesanja. To, to je glodal v nji vse te mesece, ko je hodila kakor spokornica, s povešenimi očmi: ona ne more živeti, ker ne sme upati očetovega odpuščanja...

In ta trenutek ju združi. Že je zgrabil Galjot svojo Magdaleno, kot bi se bal, da mu siloma uide; že jo tišči na svoje široke prsi, mrmraje z raskavim glasom:

"Tak se to si mi namenil, nesrečni otrok!... In dete v tebi se ti ne smili, da ga hočeš pogubiti s seboj?... Ne vprašaj rajša očeta, ali ti more verjeti, da ne bo nikoli več tako?"

"Mari me še hočete, oče? Odpuščate mi?" vzklikne hči kakor

grešna duša, ko vidi namesto pekla odprti raj pred seboj. Tisti hip je spet na kolnih in joče glasneje ko prej; ali to niso solze obupa, marveč odrešenja.

"Kaj mi ostane drugega, Bog nebeški! Na cesto te ne morem pehniti, da mi pogineš ob nji. Poslušaj me, Jela: še zmerom te hočem, ker ne prenehaš biti moj otrok, če padeš še tako globoko. Toda ne odpuščam ti danes, ne čisto, ne vsega; storila si mi, česar noben sovraznik ne more—premisliti! Pozneje, da... Sama veš, kdaj... Imej usmiljenje z očetom in stori, da ti enkrat odpusti!"

"O, nikoli več, oče, verjemite že zdaj! Predramila sem se... Nikoli več! Saj nisem bila pri pameti, sama nisem vedela, kaj se godi z menoj; nekaj mi je sedelo za vratom in me je gnalo..."

"Vstani, sirota!" jo vzdigne Galjot in se mahoma spomni rajnice, kako mirna in krotka je postala, kakor hitro je ležala prvorojenka v zibel. "Bog nam daj pomoči, da izbrševa madež! Rajši bom nosil križ s tabo vred, kakor da bi te izgubil in ugonobil... Ti pa ne misli na sramoto; misli, dekle, na to, kar hočeš biti znanprej; pokaži ljudem in meni, da tisto ni bila Galjotova Jela! Glej, vsi so te radi imeli; še zdaj te marsikdo pomiluje... Kdo ve, nemara se vendar najde poštenjak, ki te vzame za ženo. In če bi ga prav ne bilo—glavo pokoncu: ozri se na soseda in postani Kastelka na Galjotovem!"

Jela ga drži za oba kraja suknje in mu tišči glavo v prsi, kakor bi jih hotela zlomiti. Potem vzdigne obraz, ki ji žari od sramu, hvalečnosti, ljubezni... In resno zmaže z glavo: "Ne, oče, ne bom se možila... Ali imam po tem, kar ste zdaj storili, še kaj pravice do svojega življenja?"

Toda iz njenih solza se blešči vprašanje, ki ji ne more z jezika. Galjot ga prestrže:

"Vem, kaj misliš... Otrok bo naš: kjer mati, tam dete, o tem je škoda besed. Nihče ne bo vprašal, odkod je, in rad ga bom imel kakor tebe in Zino, —saj ne bo Oger, saj bo naš!"

To rekši prime hčer za obe lici ter ji poljubi skesano čelo. Odleglo mu je. Stoinstokrat se zajde solnce, preden bo madež nehal skeleti, ali vendar ga je laglje prenašati v odpuščanju in upanju boljših dni. Že dolgo ni stopal na Kastelčevo tako svobodno kakor danes. Sredi poti se ustavi, premeri z očmi obe domačiji ter zamramra sam pri sebi:

"Soseđa pravi tolikrat, da

Po zmerni ceni

se proda Studebaker, de luxe Commander Sedan s 4 vrati, 1941 leta. Vse udobnosti, radio, grelnik, "white wall" tajerji, svetlo zelena in temno zelena barva. — Zglasite se po 5. uri popoldne pri: PETER MARINKOVICH, 1065 East 66th St.

Stanovanje v najem

Odda se stanovanje 5 sob, odrasli družini; nahaja se blizu cestne železnice in busa. Vse udobnosti. Pokličite KEn. 7499 ali pa se naslov poizve v uradu Enakopravnosti.

Good Going

BEAUTY PARLOR for sale. Established 10 years, with steady following. Exceptional opportunity for Slovene or Croatian operator. — All the latest equipment. Call Henderson 5311.

Kastelcev ni treba biti sram—Galjotov tudi ne, se mi vidi! Vsak je sam svoj sodnik, vsak ima svoje grehe in zasluge; še z lučjo ga ne najdeš, ki bi smel pobrati kamen zoper bližnjega..."

XXI.

Prvi dan rožnika se počasi nagiblje k večeru. Pred hišico v Konjski rebri sedi gad med Kastelko in Zinko na novi klopi, katero je Prohor nalašč postavil zanj, da se udobneje solneči. Zamisljeni so vsi trije; gospa je prvič povedala zgodbo tiste noči po njegovi vrnitvi. Razložila je otrokoma strašni boj svoje duše ter ponovila vse, kar je tujec govoril.

"Sanjali ste," razsodi Janez po dolgem molčanju. "Vsak ve, da so sanje najbolj žive, kadar je duh izmučen od žalosti in skrbi; tudi meni se je prikazalo marsikaj, in ne le enkrat."

"Mogoče," kima vdova, pa nič kaj ne verjame. "Naj bodo sanje ali resnica, povedala sem vama, ker slutim, da kmalu ne utegnem več."

"Spet slutnja!" vzklikne dekle karaje. "Včasih ste jih sami zmerjali, da so za stare čarovnice!"

"Saj to sem zdaj postala! In marsikaj me je modrolo vmes; ne, slutnje niso zmerom prazne..."

Kar čutim, kako se napejuna kladevce, da udari mojo uro. In čemu je ne bi? Mali grunt je oskrbljen; želela sem, da bi bila tudi na velikem še prižetvi, ali zdaj kaže, da bosta slavila ta praznik vidva sama in drugi, ki so bolj spočiti od mene. Trudna sem, spanec me si, tisti globoki, dolgi, ko zraste človeku trava iz srca... Da bi vsaj čakala znamenja prihodnjih časov!" doda hrepeneče.

"Ne le znamenja, časov učakate," pravi sin, stiskaje stari roko. "Pred durmi stojte, čez vse hribe piha veter svobode; koliko boljše je že kot pred letom dni! Ali to so le prvi zvončki pomladi: bliža se dan, ko sama raztrga oblake in stopi med nas."

In res se menda raduje vse naokoli nečesa posebnega. Dočim je Konjska reber odeta v pozno popoldansko senco, se širi pod njo dolina in kipi onkraj polja Sevskega hriba v praznični zlati luči; še v temnih piramidah smrek na obzorju je nekaj svetlo hrepenečega. Polja in sela počivajo, zamišljena v veliko skrivnost, ki se zdaj zdaj razreši; drobnim cerkvam, ki čepa na zelenih kopicah višin liki beli golobje z navzgor obrnjenim kljunom, se nič ne pozna, da nimajo več zvonov in ne morejo pozdraviti aleluje, ki se bliža. Kastelčeva gine odaleč, se vtaplja med čredo vasi kakor velika ovca med jagnjenti: bogata slika okolice srka vse podrobnosti v svojo živo, široko celoto. Izza hribov se dvigajo kupčki in višji grebeni svetleje višnjeve barve, in še

Išče se

žensko, Slovenko, v starosti med 40. in 45. letom, za splošno hišno in gospodinjstvo dela, za tri odrasle osebe. Poizve se na 1138 E. 60 St., zgoraj, po šesti uri zvečer, in v soboto ter nedeljo ves dan.

Išče se

operatorice za Singer Power šivalne stroje. Izkušnja ni potrebna. — Visoka plača, izvrstne delavske razmere. MEMORIAL GRASS CO., 7400 Stanton Avenue.

Dobili smo

GRAND KUHINJSKE PEČI

Cena je prav nizka
Oglasite se pri
R. ZDESAR
687 E. 200 St.

odonkraj njih se zdi, kakor bi vpile dalje; tudi me smo tu, smo z vami, Kastelka, gad in dolina!

"Poslušaj, Zinka!" vzklikne Janez nenačdoma. "Kdo je pravil, da hrani godec novo harmoniko zame?" In kaže s prstom nizdolu.

Bajta, kjer prebiva pijanček z materjo-starko, čepi tik pod rebrijo; na sadovnjaku za njo se vidi živa pika, manjša od črnega mravljinčka. Ta pika je Cena, ki v senči vleče harmoniko, in kolikokrat pljusne sapa v breg, se razločno slišijo njeni glasovi.

"Novo izkušja," prislunke Kastelka. "Nič kaj mu ne gre izpod prstov. Čujta!"

Res ubira godec nevajen napav; tipke se puntajo, melodija sili v poskočnico in vendar noče biti. Ali Cena ne odneha; še parkrat spodrsne, pa jo ima. Vesela harmonika doffi mogočno, kakor bi jo bil obsedel slovesen duh; prav dobro se čuti, s kakšno silo nateza mehove.

"Naprej zastava!" vzklikne Zina. "Kaj ga je navdušilo? Kar ni za v pete, ni Cenova šega!"

"Nekaj se je zgodilo," pravi Janez pomembno. "Glej očeta in doktorja, kako dirjata gori!"

Izza ovinka gozdne steze sta se prikazala Galjot in zdravnik; očitno se jima mudi, kot bi nesla veliko novico. Živahno se razgovarjata in mahata z rokama; doktor vihti palico, Galjot klobuk, in toliko da ne poskačuje.

"Kaj vesta veselega?" jima zakliče vdova naproti. "Pa niso sklenili miru?"

"Vse več prinašam, Kastelka! Še dosti več! Sosedov obraz je rdeč od razigranosti."

"Potem je nekaj o stari pravdi..." šepne Janez dekle. "Govorite, oče, govorite!"

Doktor je zini, toda Galjot hiti oznanjati blagovestje.

"Mir ni sklenjen in menda še dolgo ne bo. Toda naši poslanci na Dunaju so povedali pred Bogom, cesarjem in celim svetom, da hočemo biti na svoji zemlji sami gospodarji ter stojimo za svojo prostost od zdaj zana-prej do konca, dokler nam je ne dade..."

En vzklik iz treh grl je pozdravil visoko novico: to je bil glas, ki ga stoletja niso slišala!

Sosed bi rad povedal več, pa ne ve vsega natanko. Toda zdravnik razvija časopis ter govori o zgodovinski deklaraciji tridesetega maja, kakor bi ga poslušala vsa dolina ob znojnih rebri. Glas trepeče staremu gospodu, oči se mu rose od veselja; on je gredoč navdušil Ceno, da gode častljivo bojno pesem.

(Dalje prihodnjé)

Proves Wonderful For Itching Skin

To soothe itching, burning skin, apply medicated liquid ZEMO—a Doctor's formula backed by 30 years continuous success! For ringworm symptoms, eczema, athlete's foot or blemishes due to external cause, apply ZEMO freely. Soon the discomfort should disappear. Over 25,000,000 packages sold. One trial convinces. Only 35¢. Also 60¢ and \$1.00.

ZEMO

TO ROUSE FLOW OF LIVER BILE

Get a bottle of Kruschen Salts tonight. Half an hour before breakfast, take as much as will lie on a dime in a glass of water (hot or cold) or in your morning cup of tea or coffee and keep this up for 30 days. Kruschen taken this way helps relieve such symptoms as sick headaches, bowel sluggishness and so-called bilious indigestion when due to insufficient flow of bile from the gall-bladder. You can get Kruschen, a famous English formula made in the U. S. A., at any drug store. You must be satisfied or money back.

Did You Place Your FALSE TEETH In a Glass Last Night?

Thousands do and wonder why their dentures remain dull and stained—why they suffer with offensive denture breath. They fail to realize that water alone is not a cleansing agent—but now, there's a great formula perfected by a dentist, called Stere-Kleen that thoroughly cleans false teeth like magic—no brushing! Simply put a little Stere-Kleen Powder in a glass of water—soak your teeth—now they sparkle, are really clean and look like the day your dentist said, "Don't they look natural?" Try Stere-Kleen—lasts long—costs only 30¢. At all druggists.

Old Farmer's Recipe: Mix Allenru and Lemon Juice to get quick relief from pains of rheumatism and neuralgia. Druggists have Allenru—grocers have lemons.

Ni udobnosti

Na sliki vidimo četvero mornarjev neke podmornice, ki leže na svojih posteljah, na katerih je malo udobnosti in prostora.

HRVATSKI KMETJE SE UPIRAJO VSTAŠEM

Bern. — Iz švicarskih krogov jugoslovanskih diplomatov prihajajo vesti o velikih kmečkih upori v vsej Hrvatski proti vstaštem in italijanskim okupacijskim četam.

Po podatkih iz teh krogov se mnoge vasi dvigajo k upor, da bi se maščevale za plenjenje hrane, ki jo ropajo vstaški hrvatski oddelki kvizlinga Ante Pavelića.

Istočasno so se hrvatski kmetje v severnem delu države v okolici Vinkovcev dvignili proti privilegirani nemški manjšini in nemškemu prebivalstvu prisilili, da se izseli.

V okolici Donje Stubice so oboroženi kmetje po krvavi bitki pregnali vstaške roparje hrane.

Po sedanjih poročilih povzroča ropanje hrane in druga nasilja proti prebivalstvu med ljudstvom upore proti Paveličevemu režimu. Jugoslovanski krogi poročajo, da je samo v vasi Delnice prejšnji mesec prešlo okrog 8000 hrvatskih kmetov na stran generala Draže Mihajlovića, jugoslovanskega vojnega ministra in poveljnika jugoslovanske rodoljubne vojske.

IZ JUGOSLAVIJE

"Croatia", 17. aprila: "Enajst članov hrvatskega sabora je dalo ostavke, zaradi zdravstvenih razlogov ali zaradi starosti."

Predsednik vrhovnega sodišča za zaščito države je z dekretom imenoval enajst kmetov in raznih delov države, ki naj bi zamenjali."

Banka pred vašim pragom!

Ako hočete, imate lahko domačo slovensko banko pred vašo hišo, da vam ne bo treba v nobenem vremenu in času iti od hiše, trošiti čas ali reskirati, da vas kdo na potu obere (oropa). Po tem storite tako, kakor je storila žena, ki se nahaja 1,100 milj daleč od naše slovenske banke. Tole je njena izjava:

"Želela sem govoriti z vami, poznam vas, živela sem v Clevelandu 14 let in imam že nekaj vlog v vaši novi banki, nekaj imam pa še v drugi, tuji. Ker pa se nikakor ne počutim tako domačo drugod, kakor se počutim pri vas v domači banki, in ker poznam vas, sem sklenila, da prenesem tudi ono drugo v vašo banko. To storim pa še za to, ker kadar hočem, da dobim denar iz banke, lahko vam pišem v slovenskem jeziku, ker drugače pisati ne morem in vi mi takoj pošljete ček brez kakih druge sitnosti."

Rojaki širom Amerike! To so besede, ki veljajo za vsakega izmed vas, bodite kjerkoli. Kakor ta žena, ki se je mudila v Clevelandu iz daljne Colorade in se je tako izrazila v zadovoljstvu glede posebne postrežbe naše slovenske banke, prav to velja za vse druge rojake, bodite kjerkoli, še tako v oddaljeni državi Amerike.

Kar je potreba je to, da pošljete vlogo in da naročite, na katero ime se vložijo. Banka vam bo takoj poslala karto za vaš podpis, nakar vrnete karto. Kadar pa hočete denar dvigniti, koliko da hočete iz banke. Vse to se bo vršilo potem pismenoma in vam ne bo treba iti izpod strehe.

Naj k temu še dodam sledeče: Naša slovenska The North American Banka, je pod vladno zavarovalnico za pet tisoč dolarjev za vsako vlogo. Plačuje na vloge po en in pol (1½) odstotka obresti. Njeno premoženje je nekaj nad dva milijona in je tako dobra, kakor je vsaka druga v Ameriki.

Vedite tudi, da je nad 900 naših ljudi, ki so delničarji banke, in denar, ki ga vložite v naši banki, ga direktorij zopet posušeje našim ljudem. Tako pomagajte samim sebi in narodu v splošnem.

Rojaki širom Amerike! Sedaj, ko se bliža prva polovica 1942 h koncu, se vam nudi lepa prilika, da kot domačin, kot Slovenci in kot Jugoslavlani tudi v tem pokažete, da ste ne samo v besedi taki, marveč tudi v dejanju. Svoji k svojim!

Za vse nadaljne informacije se lahko obrnete na podpisnega.

Pričakujem, da se bo odzvalo veliko takih, ki boste postali mali modro in gospodarsko zavedno ženo, ki ni hotela s tem kaj drugega nego to, kar se je njej zdelo potrebno in vredno storiti. Čast takim materam!

ANTON GRDINA, predsednik.

SLOVENSKE NORTH AMERICAN BANKE

6131 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO

TAKE PART OF YOUR CHANGE in WAR Savings STAMPS

THE NATIONAL CASH REGISTER CO. IN COOPERATION WITH U.S. TREASURY